

Nr. P.00.0366.N.-

I. afgevaardig-

de-beheerder, geboren
 , wonende te

2. , directeur, geboren
 , wonende te

beklaagden,

eisers tot cassatie van een arrest, op 2 februari 2000
gewezen door het Hof van Beroep te Antwerpen, correcti-
onele kamer,

met als raadsman Mr. , advocaat bij de balie
te ,

II. met zetel te

civielrechtelijk aansprakelijke partij,

vertegenwoordigd door Mr. , advocaat bij
het Hof van Cassatie,

tegen

VLAAMS GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering,
voor wie optreedt

burgerlijke partij,
vertegenwoordigd door Mr. advocaat bij
het Hof van Cassatie,

HET HOF,

Gehoord het verslag van raadsheer en op de con-
clusie van advocaat-generaal ;

Gelet op het bestreden arrest, op 2 februari 2000 door het
Hof van Beroep te Antwerpen gewezen ;

I. Op de voorzieningen van

:

Gelet op de memorie die aan dit arrest is gehecht en daarvan
deel uitmaakt ;

Over het eerste middel :

Overwegende dat het proces-verbaal van de terechtzitting
van het hof van beroep van 1 december 1999, vermeldt dat de "uit-

spraak van het arrest uitgesteld werd op de terechtzitting van 5 januari 2000 wegens verder beraad" ;

Overwegende dat uit die vermelding niet blijkt dat de raadsheren die toen de zaak hebben uitgesteld, ook over de zaak hebben beraadslaagd ;

Dat het middel feitelijke grondslag mist ;

Over het tweede middel :

Overwegende dat het bestreden arrest met de in het middel aangehaalde motivering het verweer van de eisers, gestoeld op een delegatie van hun bevoegdheden, verwerpt en beantwoordt ;

Dat het middel feitelijke grondslag mist ;

Over het derde middel :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat bij ontstentenis van conclusie die de noodtoestand voor bepaalde telastleggingen nader omschrijft, de appelrechters met hun motivering het desbetreffende verweer dat in algemene bewoordingen is gesteld, verwerpen en beantwoorden ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Wat het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat de eisers zich beroepen hebben op de noodtoestand en daartoe in essentie aanvoerden dat het behoud en de restauratie van het monument dermate hoge investeringen eisten

dat de normale burger dit niet kan opbrengen tenzij door het monument op een commerciële wijze te exploiteren ; dat zij, gesteld voor het conflict tussen het behoud van het monument en de naleving van de vergunnings- en machtigingsplichten, hebben gekozen voor het behoud van het monument ;

Overwegende dat het bestreden arrest dit verweer afwijst op grond dat de eisers "zich op geen noodtoestand kunnen beroepen nu zij deze toestand zelf in het leven hebben geroepen door hun beslissing tot aankoop van het domein en het opnemen van bestuursverantwoordelijkheid op een ogenblik dat zij zich perfect konden vergewissen van de diverse aspecten van de problematiek" ;

Overwegende dat opdat noodtoestand als rechtvaardigingsgrond kan worden aangenomen, de dader moet zijn geplaatst voor een ernstig en dreigend kwaad en hij niet anders de belangen kan vrijwaren die hij verplicht of gerechtigd is vóór alle andere te beschermen dan door het plegen van het hem ten laste gelegde feit ;

Overwegende dat de noodtoestand niet kan worden aangenomen wanneer de dader, zonder daartoe gedwongen te zijn, zich bewust heeft geplaatst in een toestand die op voorzienbare wijze leidt tot een conflict tussen belangen ; dat in een dergelijk geval de eerbiediging van de strafrechtelijk gesanctioneerde plicht gebiedt dat de dader zich niet in die toestand plaatst ;

Dat het bestreden arrest aldus op voormelde gronden zijn beslissing naar recht verantwoordt ;

Dat het middel niet kan worden aangenomen ;

Over het vierde middel :

Overwegende dat het middel de appèlrechters verwijt het verloop van de redelijke termijn laattijdig te laten aanvangen en daardoor bij het bepalen van de straf onvoldoende rekening te houden met de ernst van de overschrijding van deze termijn ;

Overwegende dat de rechter strafvermindering als gevolg van de overschrijding van de redelijke termijn kan toestaan zodra hij vaststelt dat deze termijn overschreden is ; dat hij niet daarenboven de duur van deze overschrijding moet vaststellen ;

Overwegende dat het middel dat ervan uitgaat dat de duur van de overschrijding noodzakelijk de hoegrootheid van de strafvermindering bepaalt, faalt naar recht ;

Over het vijfde middel :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat het arrest met verwijzing naar de bepalingen van het rangschikkingsbesluit oordeelt dat het hierin vervatte verbod om door werken het uitzicht te wijzigen niet is beperkt tot het uitwendig uitzicht ; dat het aldus het bedoelde verweer verwerpt en beantwoordt ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Wat het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat het bestreden arrest in feite en op onaantastbare wijze vaststelt dat de werken het uitzicht van het kasteel hebben gewijzigd ;

Overwegende dat, anders dan de eisers aanvoeren, het koninklijk besluit tot bescherming als monument van het

op precieze wijze de rechten van de eigenaars ten aanzien van het monument in zijn geheel beperkt ;

Dat de beslissing dat het verbod het uitzicht van het kasteel te wijzigen niet beperkt is tot het uitwendig uitzicht, naar recht verantwoord is ;

Dat het onderdeel niet kan worden aangenomen ;

Wat het derde onderdeel betreft :

Overwegende dat het bestreden arrest met de aangehaalde motieven het bedoelde verweer verwerpt en beantwoordt ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Wat het vierde onderdeel betreft :

Overwegende dat de aangevoerde tegenstrijdigheid en dubbelzinnigheid niet bestaat ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Over het zesde, het zevende en het achtste middel :

Overwegende dat de eisers wegens de telastleggingen A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C.1 tot en met C.4 samen tot één straf worden

veroordeeld, namelijk een geldboete van 5.000 frank ;

Overwegende dat deze straf wettig verantwoord is door het bewezen verklaren van de telastlegging A.2° ;

Dat het zesde middel, dat slechts betrekking heeft op de telastlegging B.1.f, het zevende middel, dat slechts betrekking heeft op de telastlegging B.2, en het achtste middel, dat slechts betrekking heeft op de telastlegging B.4.j, niet tot cassatie kunnen leiden, mitsdien niet ontvankelijk zijn ;

Over het negende middel :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat met de motivering, in het middel aangehaald, het bedoelde verweer wordt verworpen en beantwoord ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Wat het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat het onderdeel opkomt tegen de beoordeling van de feiten door de rechter, mitsdien niet ontvankelijk is ;

En overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen in acht zijn genomen en de beslissing overeenkomstig de wet is geweest ;

II. Op de voorziening van

Gelet op de memorie die aan dit arrest is gehecht en daarvan deel uitmaakt ;

Over de middelen :

Overwegende dat het bestreden arrest, na de eisers sub I , schuldig te hebben bevonden aan de telastleggingen A.2*, B.1.f, B.2, B.4.j, C.1 tot en met C.4, het beroepen vonnis ten opzichte van de beide beklaagden bevestigt wat de kosten betreft en hen tevens veroordeelt in de kosten van de strafvordering in hoger beroep, vaststellende "dat al de kosten in beide aanleggen ondeelbaar veroorzaakt zijn door de thans nog aangehouden misdrijven" ;

Overwegende dat eiseres burgerlijk aansprakelijk verklaard wordt voor de veroordelingen tot deze kosten ;

Overwegende dat het eerste, tweede en zesde middel ook worden aangevoerd door de eisers sub I ; dat deze middelen niet kunnen worden aangenomen om dezelfde redenen vermeld in het antwoord op het eerste, vijfde en negende middel van de eisers ;

Dat derhalve de veroordeling van eiseres tot de kosten, waarvan het bestreden arrest vaststelt dat zij ondeelbaar veroorzaakt zijn door de misdrijven waaraan de beklaagden schuldig zijn bevonden, krachtens de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van strafvordering naar recht verantwoord is ;

Dat het derde tot het vijfde middel niet tot cassatie kunnen leiden, mitsdien niet ontvankelijk zijn ;

OM DIE REDENEN,

Verwerpt de voorzieningen ;

Veroordeelt de eisers in de kosten.

Gezegde kosten begroot op de som van tweeëndertigduizend zeshonderd tweeëndertig frank, waarvan I. op de voorziening van

: drieduizend driehonderd achtentachtig frank verschuldigd, en II. op de voorziening van

drieduizend driehonderd achtentachtig frank verschuldigd en vijftwintigduizend achthonderd zesenvijftig frank door eiseres betaald.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, tweede kamer, te Brussel, door afdelingsvoorzitter de raadsheren en uitgesproken in openbare terechtzitting van dertien november tweeduizend en een, door afdelingsvoorzitter , in aanwezigheid van advocaat-generaal , met bijstand van griffier .

Getekend :

2de kamer
A.R. P.00.366N

MEMORIE TOT CASSATIE

Voor : 1. geboren ,
wonende te

2. „ geboren
wonende te ,

eisers,

ingevolge het cassatieberoep, dat namens hen op 11 februari 2000 dor Mr.
loco Mr. werd aangetekend ter correctionele
griffie van het hof van beroep te Antwerpen tegen het arrest gewezen op
tegenspraak door de 9de kamer van het hof van beroep te Antwerpen op 2
februari 2000,

bijgestaan en vertegenwoordigd door ondergetekende Mr. ,
advocaat bij de balie te , kantoor houdend te

Tegen : 1. het Openbaar Ministerie

2. het Vlaams Gewest

verweerders

In aanwezigheid van :

burgerrechtelijk aansprakelijke partij,

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadsheren die het Hof van cassatie samenstellen,

Hooggeachte Heren en Dames,

Eisers hebben de eer volgende middelen in te roepen tot staving van de voorziening, die zij hebben ingesteld tegen het arrest op tegenspraak, gewezen door de 9de kamer van het hof van beroep te Antwerpen op 2 februari 2000.

Voor een overzicht van de feiten en de procedurevoorgaanden verwijzen zij naar het dossier van de rechtspleging.

Eerste middel tot cassatie

Schending van artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek,

doordat, het bestreden arrest op 2 februari 2000 werd gewezen door de raadsheren Van [] en []; nadat volgens het proces-verbaal van de terechtzittingen van 28 april en 6 oktober 1999 de zaak behandeld werd door de raadsheren []; in beraad werd gehouden en voor uitspraak van het arrest vastgesteld op 3 november 1999 ; volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 3 november 1999 waar dezelfde raadsheren zitting hadden, de uitspraak wordt uitgesteld tot de terechtzitting van 1 december 1999 wegens verder beraad; volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999 de zaak door de raadsheren [], en plaatsvervangend raadsheer [] voor *"uitspraak van het arrest uitgesteld werd op de terechtzitting van 5 januari 2000 wegens verder beraad"*, volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 5 januari 2000 de zaak door de raadsheren [] voor uitspraak van het arrest uitgesteld werd op de terechtzitting van 2 februari 2000 wegens verder beraad,

terwijl, overeenkomstig artikel 779, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, een beslissing enkel gewezen kan worden door het voorgeschreven aantal rechters en deze alle zittingen over de zaak bijgewoond moeten hebben, een en ander op straffe van nietigheid; bijgevolg het bestreden arrest dat het gevolg is van een beraad waaraan volgens het proces-

verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999 plaatsvervangend raadsheer mede deelgenomen heeft artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek schendt; dat tenminste Uw Hof door de vermeldingen in het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999, luidens dewelke de uitspraak van het arrest door de raadsheren , en plaatsvervangend raadsheer uitgesteld werd op de terechtzitting van 5 januari 2000 wegens verder beraad, in de onmogelijkheid verkeert na te gaan of voorzitter de volledige beraadslaging heeft bijgewoond, daar waar deze zitting had op de terechtzittingen van 28 april en 6 oktober 1999, waar deze zaak werd behandeld, in beraad werd gehouden en voor uitspraak werd vastgesteld (schending van artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek).

Ontwikkelingen

Uit de vermeldingen van de opeenvolgende processen-verbaal van de terechtzittingen van het hof van beroep blijkt dat plaatsvervangend raadsheer , wiens naam vermeld is op het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999, deelgenomen heeft aan een deel van het beraad in strijd met het voorschrift van artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek.

Op zijn minst vloeit uit de zittingsbladen voort dat voorzitter de volledige beraadslaging niet heeft bijgewoond (zie Cass., 28 februari 1979, Arr. Cass.,

Tweede middel tot cassatie

Schending van artikel 149 van de Grondwet

doordat het bestreden arrest beslist dat schuld van eisers aan de misdrijven omschreven in de tenlasteleggingen A2, B1f, B2, B4j, C1 tot en met 4 bewezen is,

op grond dat *"de werken omschreven in de tenlastelegging A2 niet konden worden uitgevoerd zonder dat beide beklaagden hiervoor daadwerkelijk opdracht en toestemming verleenden, ook al verbleven zijn in de periode van uitvoering der werken in Nederland"*; dat, *"gelet op de functie en de beslissingsmacht van de beide beklaagden, zoals deze eveneens blijkt uit hun eigen verklaringen, de aanleg en instandhouding van deze afsluiting enkel kon geschieden mits hun toestemming"* (tenlastelegging B1f); dat *"bewezen is dat beklaagden deze vijver lieten aanleggen en instandhiielden"* (tenlastelegging B2); dat *"vaststaat dat beklaagden als bestuurders van de beslissing tot gebruikswijziging namen en uitvoerden"* (tenlastelegging B4j) en dat *"blijkt dat beklaagden de bouwwerken aangegeven in de tenlastelegging C lieten uitvoeren"*,

terwijl eisers om hun toerekening aan deze tenlasteleggingen te betwisten in hun beroepsconclusies aanvoerden dat "ze slechts betrokken waren bij het bestuur van [redacted], met zetel in [redacted]. eerste conluant had de dagelijkse leiding, terwijl tweede conluant voorzitter van de directie was, de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding werd echter contractueel gedelegeerd aan een firma [redacted] met zetel te [redacted] (zie het overzicht van de vennootschapsverhoudingen, stuk 6); conluanten hadden met [redacted] niets te maken en waren noch bestuurder, noch werknemer van deze [redacted] had immers met [redacted] een overeenkomst gesloten (stuk 7) waarbij [redacted] zich ertoe verbond a [redacted] als bedrijfsleider aan te stellen, met zeer specifieke en ruime bevoegdheden voor het management van de golfbaan per 15.8.1989. [redacted] was overigens al bedrijfsleider toen de [redacted] overnam. Zijn bedrijfsleiderschap werd dus in de overeenkomst van 15/8/1989 bevestigd. Een gedetailleerde beschrijving van taken van de bedrijfsleider van de golfbaan is bij de stukken gevoegd (stuk 8). Daaruit blijkt een duidelijke delegatie van de dagelijkse leiding van de golfbaan aan [redacted]. Later is de dagelijkse leiding van de golfbaan (in 1991) door [redacted] overgenomen. Hieruit blijkt dat conluanten als verantwoordelijke eigenaren in Nederland voor een behoorlijke delegatie van bevoegdheden hadden gezorgd, n.b. naar degene die bij de golfbaan reeds eerder de dagelijkse leiding in handen had. [redacted] beperkten zich in 1990, ten tijde van de feiten, tot financiële en technische begeleiding zoals dit normaal is in de verhouding moeder- en dochtermaatschappijen. De rest werd in goed vertrouwen overgelaten aan het lokale management. De lokale manager, [redacted], was immers verbonden geweest aan [redacted], was sinds het begin van de club betrokken bij [redacted] en voerde de contacten met eigenaar [redacted] architect en de monumentendienst. Zijn zeggenschap ter plaatse blijkt uit de voorgelegde stukken. Het is dus [redacted] die de feitelijke zeggenschap had en geadviseerd werd door [redacted]. Aan hem moeten de feiten dan ook worden toegerekend. Hij nam de beslissing tot het verbouwen zonder vergunning op basis van het verkeerde advies van architect [redacted]. Dat [redacted] niet de beslissing namen tot verbouwen zonder vergunning blijkt maar al te goed uit de verklaringen in het strafdossier. Voor de strafrechtelijke toerekening is immers cruciaal de vraag wie het besluit nam om zonder vergunning te verbouwen. Uit de stukken blijkt dat conluanten daar nooit bij betrokken waren. Tengevolge van het kantschrift nr. [redacted] van de onderzoeksrechter diende de gerechtelijke politie te onderzoeken wie mede betrokken is geweest bij de besluitvorming tot het geven van de opdrachten (zie pro justitia 8/11 /1991). Hierop heeft de gerechtelijke politie een telefaxbericht dd. 20/9/1991 ontvangen van [redacted], manager van [redacted] (opvolgster dus van [redacted]) waarin staat vermeld: 'verder kunnen wij u nog mededelen dat de dagelijkse leiding van tot 23/7/1991 werd waargenomen door [redacted]. Vanaf 24/7 is de functie overgedragen aan mijzelf'. Dat het [redacted] was die in België de [redacted] leidde, blijkt ook uit andere stukken van het dossier:

- pv dd. 23/1/1991 : ondervraging van [redacted]
'Ik ben de directeur-manager van [redacted]

- brief van dd. 4/1/1990 aan het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Bestuur voor Monumenten en Landschappen
- pv dd. 21/5/1990 : ondervraging van : Deze verklaart 'ter plaatse verantwoordelijk te zijn van
- pv dd. 11/6/1992 : ondervraging van : Hij was destijds 'De onderhandelingen voor al die werken heb ik gevoerd met : Hij handelde in opdracht van de de algemene directeur bij beheerraad'.
- pv dd. 27/1/1993 : ondervraging van :
'De meeste gesprekken aangaande de herinrichting van het kasteel heb ik gevoerd met
", dat het bestreden arrest de middelen met betrekking tot de delegatie gegeven aan
volledig onbeantwoord laat en bijgevolg niet met redenen omkleed is
(schending van artikel 149 van de Grondwet).

Ontwikkelingen

Het tweede middel vergt geen ontwikkelingen.

Het bestreden arrest beperkt zich met betrekking tot te zeggen dat de strafvordering tegen hem wegens overlijden vervallen is. Het schenkt geen enkele aandacht aan de middelen van eisers in verband met de delegatie die zij aan hadden gegeven.

Derde middel tot cassatie

Schending van de artikelen 71 van het Strafwetboek en 149 van de Grondwet.

doordat, gelast zijnde met een conclusie waarin aangevoerd is dat "er geen strafbaarheid kan zijn, omdat de wederrechtelijkheid wegvalt gelet op de rechtvaardigingsgrond van de noodtoestand, dit is een uitzonderlijke toestand die iemand voor de keuze stelt ofwel een aanzienlijk kwaad te dulden ofwel een wetsinbreuk te plegen om een rechtsgoed van een lagere orde op te offeren voor een hogere waarde (aldus DUPONT, L., 'Aktueel probleem van het begrip overmacht', *Jura Falconis*, 1968-1969, 199, 202). Ook in de rechtspraak werd regelmatig aangenomen dat er in hoofde van het management van een bedrijf noodtoestand bestaat indien zij om sociaal-economische redenen de milieuwetgeving niet kunnen naleven (zie *Gent*, 27.6.1985, *R.W.*, 1986-1987, 1691; *Gent*, 3.10.1985, *R.W.*, 1986-1987, 1694). Het hof van beroep te Gent meende dat van een bedrijfsleider inderdaad niet verwacht kan worden dat hij de strafwet naleeft indien dit de onmiddellijke ondergang van zijn onderneming zou betekenen en ontsloeg dan ook de betrokkene van alle rechtsgevolen van de noodtoestand. De annotator

bij het arrest, ;, onderschrijft hier deze uitspraak en stelt : 'inzake waterverontreiniging zoals in andere takken van de milieuverontreiniging dient men de wettelijke voorschriften met redelijkheid en met realiteitszin te hanteren wil men 's lands economie niet ontredde'. Overigens is dit arrest van het hof van beroep te Gent zeker geen alleenstaand geval. Zie o.m. ook Corr. Gent, 26.10.1993, T.M.R. ; Corr. Neufchâteau, 13.10.1977, Jur. Liège, . Deze redenering kan getransponeerd worden naar de onderliggende zaak voor wat de problematiek van de bestemmingswijziging betreft. De Monumenten- en Landschappenwetgeving eisen nl. zodanig hoge investeringen dat de normale burger dit niet kan opbrengen tenzij door ook een commerciële uitbating te voorzien zoals in casu. De Monumenten die niet gebruikt worden, vervallen en verliezen daardoor hun monumentenwaarde. De restauratie van een vervallen monument is financieel niet meer haalbaar, niet voor de overheid, maar zeker niet voor een privé-eigenaar. De opbrengsten van het hotel/restaurant en golfclub zijn dan ook noodzakelijk teneinde de restauraties en onderhoudswerkzaamheden aan het kasteel te kunnen financieren. Zonder financiële return is het onmogelijk de aanzienlijke kosten van behoud en restauratie van het kasteel te kunnen dragen. Ook is het belangrijk aan te stippen dat het kosten betreffen, waarvoor de eigenaar geen beroep deed op subsidies. Het feit dat de eigenaar tot op heden bereid was om die kosten te dragen, zonder overheidssteun kan alleen maar economisch worden verantwoord als een functie heeft die de loutere privé-bewoning overstijgt".

het bestreden arrest de schuld van eisers aan de feiten van de tenlasteleggingen A2, B1f, B2, B4j, C1 tot en met C4 bewezen acht en hen veroordeelt,

op grond dat "de beklaagden zich op geen noodtoestand kunnen beroepen nu zij deze noodtoestand zelf in het leven hebben geroepen door hun beslissing tot aankoop van het domein en het opnemen van bestuursverantwoordelijkheid op een ogenblik dat zij zich perfect konden vergewissen van de diverse aspecten van de problematiek",

eerste onderdeel

terwijl, in de mate dat deze redengeving enkel betrekking heeft op de tenlastelegging A2, het bestreden arrest het middel in verband met de noodtoestand met betrekking tot de andere tenlasteleggingen onbeantwoord laat en bijgevolg niet met redenen omkleed is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

tweede onderdeel

terwijl, noodtoestand een rechtvaardigingsgrond vormt als iemand, gelet op de respectieve waarde van de tegen elkaar indruisende plichten en gelet op het bestaan van een ernstig en dreigend gevaar, reden had om te oordelen dat hem ter vrijwaring van een hoger belang dat hij gerechtigd was voor alle andere te beschermen, geen andere weg openstond dan het

misdrijf te plegen; dat wanneer de voorwaarden voor het bestaan van een noodtoestand vervuld zijn, het feit dat de dader door eigen schuld de situatie heeft doen ontstaan waaruit hij de noodtoestand afleidt, in beginsel niet uitsluit dat hij zich toch op de noodtoestand kan beroepen; dat bijgevolg in de mate dat deze redengeving betrekking heeft op alle tenlasteleggingen het bestreden arrest het verweer van eiseres niet kon afwijzen op de enkele grond van de hierboven aangehaalde redengeving (schending van artikel 71 van het Strafwetboek).

Ontwikkelingen

Eisers hadden in hun beroepsconclusie aangevoerd dat er geen strafbaarheid kan zijn omdat de wederrechtelijkheid wegvalt gelet op de rechtvaardigingsgrond van de noodtoestand (p. 15-17).

Het bestreden arrest beperkt zich ertoe dit verweer te weerleggen met betrekking tot de tenlastelegging A2. Het schenkt geen aandacht aan dit verweermiddel met betrekking tot de andere tenlasteleggingen, waarvoor het nochtans de beklaagden schuldig acht. Het bestreden arrest is derhalve niet met reden omkleed.

In de mate dat de redengeving van het arrest in verband met de noodtoestand opgevat moet worden met betrekking tot alle tenlasteleggingen, schendt het bestreden arrest dit begrip. In het principearrest van 13 mei 1987 (Arr. Cass., 1986-87, nr. , heeft Uw Hof geoordeeld dat het feit dat de dader door eigen schuld de situatie heeft veroorzaakt waaruit hij de noodtoestand afleidt, in beginsel niet uitsluit dat hij zich toch op die rechtsvaardigingsgrond kan beroepen. Weliswaar heeft Uw Hof in een arrest van 5 april 1996 (Arr. Cass., beslist dat vereist is dat de betrokkene de noodtoestand niet zelf had doen ontstaan. Er kan bezwaarlijk worden gezegd dat te dezen de beklaagden door de aankoop van het domein en het opnemen van bestuursverantwoordelijkheid de noodtoestand zelf in het leven hebben geroepen. Uw arrest van 5 april 1996 doelt op het geval dat iemand door zijn eigen fout de situatie heeft gecreëerd die de oorzaak van de noodtoestand uitmaakt. Uw arrest van 24 maart 1999 (nr.

zegt terecht dat als de dader de situatie die hem in een noodtoestand heeft gebracht opzettelijk heeft veroorzaakt, de noodtoestand niet in aanmerking kan worden genomen. De aankoop van het domein en het opnemen van bestuursverantwoordelijkheid kunnen te dezen niet worden aangemerkt als zijnde een fout die de noodtoestand uitsluit.

Vierde middel tot cassatie

Schending van artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gesloten te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd door de wet van 13 mei 1955.

doordat, nadat het vastgesteld heeft dat *"de beklaagden terecht aanvoeren dat te dezen de procesgang lang heeft geduurd; dat de gevolgen van de eventuele overschrijding van de redelijke termijn moeten worden beoordeeld uit het oogpunt van het bewijs van de feiten, enerzijds, en van de aan die feiten te verbinden sanctie, anderzijds, dat in casu evenwel niet blijkt dat de duur van het proces de bewijslevering heeft aangetast, zodat de schending van de redelijke termijn geen invloed heeft op deze bewijslevering of de ontvankelijkheid van de strafvordering, dat de duur van het onderzoek en van het proces wel één van de elementen is, die bij de keuze van de straffen en het bepalen van de strafmaat, in acht wordt genomen; dat bij de straftoemeting rekening wordt gehouden met de overschrijding van de redelijke termijn"*,

het bestreden arrest eisers veroordeelt wegens de hen tenlastegelegde feiten A2, B1f, B2, B4j, C1 tot en met 4 gepleegd met eenzelfde opzet tot een geldboete van 5.000 F door verhoging met 1.490 opdecimen gebracht op 750.000 F of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden,

op grond dat *"als vertrekpunt voor de berekening van de redelijke termijn het proces-verbaal van de gerechtelijke politie dd. 19 september 1994 kan worden genomen, daar hieruit de juiste toestand in verband met de bouwwerken en de herstellvorderingen kan worden afgeleid"*,

terwijl de redelijke termijn omschreven in artikel 6.1 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ingaat op de dag waarop de betrokkene in beschuldiging wordt gesteld wegens het plegen van een strafbaar feit of wanneer hij wegens enige daad van opsporings- of vooronderzoek onder de dreiging van een strafvervolgung leeft, en dit een ernstige weerslag heeft op zijn persoonlijke toestand, met name omdat hij verplicht is geweest bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen de beschuldigingen die in de zin van het verdrag tegen hem werden ingebracht; dat wanneer de rechter regelmatig vaststelt dat de redelijke termijn overschreden is, hij in voorkomend geval de straf kan verminderen; dat bij een eerder korte overschrijding een lichte strafvermindering voldoende is en bij een lange overschrijding een meer ingrijpende strafvermindering nodig is; dat de rechter in voorkomend geval de straf tot het wettelijk minimum kan terugbrengen of zelfs kan oordelen dat een loutere schuldigverklaring volstaat; dat het bestreden arrest de redelijke termijn niet kon doen ingaan vanaf het proces-verbaal van de gerechtelijke politie dd. 19 september 1994 dat verband houdt met de bouwwerken en de herstellvorderingen; dat uit de stukken van het dossier waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat eerste eiser reeds op 24 oktober 1991 gehoord werd in uitvoering van een kantschrift van Onderzoeksrechter *"met verzoek na te gaan wie de opdrachten tot verbouwing heeft gegeven en wie mede betrokken is geweest bij de besluitvorming tot het geven van deze opdrachten"*, dat tweede eiser reeds op 16 maart 1992 gehoord werd in uitvoering van een kantschrift van Onderzoeksrechter Transaux *"met verzoek de genaamde Brouwer te verhoren over zijn aandeel in de feiten"*, dat eerste eiser door Onderzoeksrechter ondervraagd werd op 21 april 1993 en dat wat tweede eiser betreft dezelfde onderzoeksrechter bij beschikking van 1 maart 1994 vastgesteld heeft dat hij in de onmogelijkheid verkeerde deze te ondervragen; dat dienvolgens

de appelrechters het beginpunt van de redelijke termijn niet pas vanaf 19 september 1994 konden doen intreden en de opgelegde geldboete van 5.000 F, door verhoging met 1.490 opdecimen gebracht op 750.000 F, omschreven als het maximum van de geldboete gesteld op het zwaarste misdrijf van de wegens eenheid van opzet vermengde bewezen verklaarde feiten, die de appelrechters uitdrukkelijk bepaalden rekening houdend met de overschrijding van de redelijke termijn, niet naar recht verantwoord is (schending van artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden).

Ontwikkelingen

Het bestreden arrest zegt uitdrukkelijk dat het bij de keuze van de straffen en het bepalen van de strafmaat rekening houdt met de overschrijding van de redelijke termijn.

Het legt een straf van een geldboete van 5.000 F op en een vervangende gevangenisstraf van drie maanden.

De rechtspraak van Uw Hof heeft aangenomen dat wanneer de feitenrechter vaststelt, zoals te dezen, dat de verdachte niet is berecht binnen de redelijke termijn omschreven in artikel 6.1 E.V.R.M. hij de doorgevoerde aanpassing van de straf moet motiveren aan de hand van de mate van vertraging in de procedure (Cass. 24 mei 1988, Arr. Cass. januari 1990, Arr. Cass., en dat hij in voorkomend geval de straf tot het wettelijk minimum kan terugbrengen en zelfs kan volstaan met een schuldigverklaring (Cass., 9 december 1997, Arr. Cass.,).

De appelrechters hebben te dezen noch het wettelijk minimum, hetzij een geldboete van 1.000 F, noch de enkele schuldigverklaring uitgesproken. Ze hebben integendeel de maximale geldboete omschreven voor het zwaarste feit opgelegd (artikel 13 van het decreet van de Vlaamse Raad van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten).

Hun keuze van de straf en hun bepaling van de strafmaat houdt verband met hun beslissing om de redelijke termijn pas te doen intreden vanaf 19 september 1994, datum van het opstellen van een proces-verbaal dat betrekking heeft op de herstellvordering.

Dit stuk kan onmogelijk het beginpunt zijn van de redelijke termijn zijn. Dit laatste moet gesitueerd worden op 24 oktober 1991 voor de eerste beklaagde en 16 maart 1992 voor de tweede beklaagde.

De overschrijding van de redelijke termijn is dus veel groter dan wat de appelrechters hebben beslist ten gevolge van hun verkeerde interpretatie van het beginpunt van die termijn. Bij een correcte interpretatie van dit begrip zou nog een ruimere overschrijding vastgesteld zijn

geworden en zouden de appelrechters niet het maximum van de geldboete omschreven voormeld zwaarste misdrijf hebben uitgesproken.

Vijfde middel tot cassatie

Schending van artikel 149 van de Grondwet, 2.2, 7, 9, 11, § 1, 13.1 bis en 2 van het Vlaams decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads-dorpsgezichten, 2, 3 van het Koninklijk Besluit van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en de stads-en dorpsgezichten vermeld in de bij ministerieel besluit vastgestelde ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads-en dorpsgezichten, of van definitief bij koninklijk besluit beschermde monumenten en stads-en dorpsgezichten (voor zijn opheffing bij besluit van 17 november 1993 van de Vlaamse Regering), 1, 2.2 van het Koninklijk Besluit van 31 augustus 1977, waarbij het als monument wordt gerangeschikt,

doordat, het bestreden arrest, na eisers schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1f, B.2, B.4 j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 F, gebracht op 750.000 F, beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide eisers binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 F per dag vertraging en beide eisers veroordeelt tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep,

op grond, dat "met betrekking tot de tenlastelegging A.1° het niet bewezen is dat een kapel in één der hoektorentjes werd uitgebroken; dat de schuld van beklaagden aan deze tenlastelegging niet bewezen is; dat, met betrekking tot de tenlastelegging A, 2°, artikel 2.2 van het rangschikkingsbesluit dd. 31 augustus 1977 bepaalt dat, behoudens machtiging, het verboden is de ordonnantie en het uitzicht van de percelen van de zich erop bevindende onroerende goederen te wijzigen; dat uit het onderzoek is gebleken dat bij de litigieuze bouwwerken alle originele muurbespanningen op het gelijkvloers, alsook de panden en parketvloeren op de verdieping werden verwijderd, een badkamer werd ingebracht, een lastlift geplaatst, een muur uitgebroken, vloeren verhoogd; binnenmuren verplaatst, een altaar en podium uitgebroken, een woonkamer omgebouwd tot gescheiden toiletten en een kelder verbouwd tot keuken; dat al deze werken het uitzicht van het kasteel hebben gewijzigd; dat het verbod om zulks te doen niet is beperkt tot het uitwendig uitzicht; dat deze werken niet konden worden uitgevoerd zonder dat beide beklaagden hiervoor daadwerkelijk opdracht en toestemming verleenden, ook al verbleven zij in de periode van de uitvoering der werken in Nederland; dat zij beiden als daders of mededaders aan het overtreden van voormeld verbod hebben deelgenomen; (...) dat vooraleer de vennootschap die beklaagden vertegenwoordigden eigenaar werd, alle werken aan het domein gebeurden in nauw overleg met het Bestuur voor Monumenten en Landschappen en het volstrekt uitgesloten is dat beklaagden, gelet op hun beslissingsmacht, die inhield dat zij met de

problematiek van de aanleg van een golfterrein vertrouwd waren, zulks niet zouden hebben geweten; dat tijdens de uitvoering der werken, door het Bestuur voor Monumenten en Landschappen een gemotiveerd bevel tot stopzetting werd opgelegd, wat een overduidelijk teken was van de mogelijke wederrechtelijkheid der werken; dat daarenboven welkdanig advies beklagden onmogelijk in de waan kon brengen dat dergelijke werken, die, hoewel stedenbouwkundig niet vergunningsplichtig, ingaan tegen de uitdrukkelijke tekst van het klasseringsbesluit, zonder enige machtiging aan een geklasseerd monument uitgevoerd mochten worden; dat de schuld van de beklagden aan de feiten van de tenlastelegging A2 bewezen is”;

eerste onderdeel, de burgerrechtelijke aansprakelijke partij in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 17 tot 20) uitdrukkelijk staande hield dat “de werken, die het Openbaar Ministerie onder de belichting A2 opneemt de volgende zijn : verwijdering van alle originele muurbespanningen op het gelijkvloers, het verwijderen van alle planken- en parketvloeren op de verdieping en vervanging door een “chape” en het inbrengen van een badkamer, het plaatsen van een keukenlift in de hoektoren van het gelijkvloers, het uitbreken van een muur tussen twee vertrekken op het gelijkvloers, het plaatsen of verplaatsen van binnenmuren, het uitbreken van een kapel in één der hoektorentjes, het omvormen van een woonkamer tot gescheiden toiletten, het verbouwen van kelder tot keuken; dat het rangschikkingsbesluit dd. 31 augustus 1971 van zeer laconiek is; dat dit zijn reden vindt in het feit dat dit rangschikkingsbesluit is tot stand gekomen vlak na het KB van 6 december 1976, waarin vrij specifieke verplichtingen werden opgelegd aan alle eigenaars van vruchtgebruikers van gerangschikte monumenten; dat geholpen door dit nieuwe instrument het de overheid kon volstaan met de automatische toepassing van artikelen 2 en 3 van het KB van 6 december 1976 met betrekking tot het gerangschikte monument, voor zover geen echt specifieke verplichtingen dienden te worden opgelegd; dat in casu de rangschikkende overheid duidelijk gemeend heeft te kunnen volstaan met te verwijzen naar de onverminderde toepassing van dit KB van 6 december 1976 en zo werd in art. 2.2 van het rangschikkingsbesluit in algemene zin verwezen naar de nood tot bewaring van het uitzicht van het monument door de betrokkenen, zoals in concreto voorzien in artikelen 2 en 3 van het KB van 6 december 1976; dat uit de textuur van het rangschikkingsbesluit duidelijk valt op te maken dat de binnenkant van het kasteel helemaal niet gerangschikt was; dat immers niet mag vergeten worden dat het kasteel tot op het ogenblik van de rangschikking steeds als gastenverblijf heeft dienst gedaan en het alzo onvermijdelijk was dat het interieur van dit kasteel gaandeweg aan de noden van de tijd en de stijlen en smaken van de opeenvolgende bewoners werd aangepast, en zodus naar een voltrokken eclectisme was geëvolueerd; dat de meest treffende voorbeelden hiervan zijn de verscheidene niet-oorspronkelijk tussenwanden die in de loop der jaren tussen de verschillende vertrekken werden aangebracht, en de aanwezigheid van een houten keukenlift in een van de hoektorens die uiteraard helemaal niet oorspronkelijk was, en waarvan de brandweer bij het uitvoeren van de nodige onderhoudswerken de aanpassing vroeg in het kader van de brandbeveiliging; dat het voorstel van (cf. p. 86 tot 97 van het strafdossier, met fotoreeks) trouwens volledig aantoont dat de rangschikking van het kasteel enkel voor wat betreft de buitenkant ervan belangrijk is; dat in de historiografie van het

tweede onderdeel, het verbod werken uit te voeren die de ordonnantie en het uitzicht van de onroerende goederen, zich bevindend op de aangeduide percelen zouden wijzigen, geenszins de binneninrichting van _____ betreft; dat zulks blijkt uit het feit dat geen precieze verbodsbepalingen in het rangschikkingsbesluit van 31 augustus 1977 opgenomen zijn, dat zich integendeel beperkt tot een algemene verwijzing naar de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van het KB van 6 december 1976; dat daarbij uit het voorstel van _____ dat voor de rangschikking enkel de buitenkant van het kasteel belangrijk is; dat het interieur van het kasteel in de loop der tijden herhaaldelijk verkommerde en herhaalde malen werd aangepast aan de noden der verschillende bewoners, zodat de oorspronkelijkheidswaarde van het interieur van het kasteel zeer gering is; dat in het voorstel tot rangschikking eveneens vermeld wordt dat het complex als residentie in onze moderne tijd nog volwaardig blijkt te zijn, zelfs voor lieden welke aan het woonconfort de hoogste eisen weten te stellen; dat zulke moderne toiletten en badkamers insluit, zodat de klassering der binnenruimten uitgesloten is (schending van art. 2.2, 7, 9, 11, § 1, 13, 1 bis en 2 van het decreet van 3 maart 1976, 2, 3 van het KB van 6 december 1976, 1, 2.2 van het Ministerieel Besluit van 31 augustus 1977).

derde onderdeel, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 20, leden 2 tot 5) uitdrukkelijk staande hield dat *"de zogezegde originele muurbespanningen die werden verwijderd, helemaal niet origineel waren; dat het kartonnen beschilderingen waren, die zowel qua materiaal als qua vorm onmogelijk origineel konden genoemd worden; dat deze integendeel angebracht werden bij een herinrichting begin jaren '30; dat de zogenaamde verwijdering van de parketvloeren trouwens ook onjuist is; dat deze vloeren volledig intact werden gehouden, behalve in drie kamers, waar op deze parket een cementvloer werd aangebracht ter versteviging vanwege de uiterst slechte staat van de vloer; dat met betrekking tot het zogezegd inrichten der badkamers dient gesteld dat op geen enkel ogenblik een badkamer werd ingericht; dat enkel de bestaande 'badkamers werden gemoderniseerd"*; dat het bestreden arrest louter geaffirmeerd heeft dat de muurbespanningen wel origineel waren, dat de parketvloeren wel werden verwijderd, dat wel een badkamer werd ingericht, zonder op het gemotiveerd verweer desaan gaande te antwoorden, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

vierde onderdeel, het bestreden arrest enerzijds beslist, over de tenlastelegging A.1°, dat niet is bewezen dat een kapel in één der hoektorentjes werd uitgebroken, en anderzijds, over de tenlastelegging A.2°, beslist dat een altaar en podium uitgebroken werden; dat deze motieven tegenstrijdig zijn daar uitbraak van altaar en podium ook uitbraak van de kapel, in alle geval gedeeltelijk, impliceren; dat minstens deze motieven dubbelzinnig zijn daar het niet zeker is of er al dan niet dan toch een gedeeltelijk uitbraak der kapel is geweest, zodat de bestreden beslissing onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

Zesde middel tot cassatie

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 42 § 1, 43 § 1, 66 van het decreet van het Vlaams Parlement van 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening, 2, 9° van het Koninklijk Besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoëning van de architect, ofwel van de bouwvergunning ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar,

doordat het bestreden arrest, na eisers schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, .3, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 F, gebracht op 750.000 F, beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide eisers binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 F per dag vertraging, en beide eisers veroordeelt tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep,

op grond "dat betreffende de tenlastelegging B.1.f, deze betrekking heeft op het plaatsen van een afsluiting bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten; dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de bevoegde overheid op 21 december 1989 vaststelde dat een afsluiting, bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten werd opgericht; dat deze constructie een vergunningsplichtig bouwwerk was; dat de vergunning hiervoor slechts nadien werd verleend; dat de beklaagden deelnamen aan de uitvoering en de instandhouding ervan; dat hun schuld aan de feiten van deze tenlastelegging bewezen is",

terwijl,

eerste onderdeel, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 28, sub nr. 2.1.6 en blz. 29) betreffende de tenlastelegging B.1.f, uitdrukkelijk staande hield dat "voor het plaatsen van een aantal palen met vangnetten met de bedoeling de afslagplaatsen af te schermen van de openbare weg geen vergunning vereist is; dat vangnetten immers niet kunnen gekwalificeerd worden als het plaatsen van een vaste inrichting; dat hiervoor kan verwezen worden naar een arrest van het Hof van beroep van Antwerpen dd. 6 oktober 1976 (R.W. 1976-77, 1905-1906), waar werd beslist dat de aanleg van een voetbalveld inclusief doelpalen, afsluitingen en vangnetten achter de doelen niet vergunningsplichtig is; dat overigens voor het oprichten van deze vangnetten een afwijking werd verleend bij Ministerieel Besluit van 27 april 1990"; dat het bestreden arrest beslist heeft dat deze constructie een vergunningsplichtig bouwwerk was zonder op het omstandig gemotiveerd verweer te antwoorden, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

tweede onderdeel, het aanleggen van een afsluiting bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten met de bedoeling de afslagplaatsen op het golfterrein af te schermen geen werk of handeling is waarvoor een bouwvergunning van het college en burgemeester vereist is; dat vangnetten immers niet kunnen gekwalificeerd worden als een vaste inrichting en voor afsluitingen van lichte constructie geen vergunning vereist is (schending van de artikelen 2.9°, van het KB van 16 december 1971, 42, § 1, 43, § 1, 66 van het decreet van 22 oktober 1996),

derde onderdeel, nu de vergunning om de afsluiting met vangnetten werd verleend bij Ministerieel Besluit van 27 april 1990, eisers ten onrechte werden veroordeeld voor het instandhouden van een constructie, die ondertussen vergund was (schending van de artikelen 42, § 1, 43, § 1, 66 van het decreet van 22 oktober 1996),

Zevende middel tot cassatie

Schending van artikelen 1319, 1320, 1322 van het Burgerlijk Wetboek, 42, § 1, 43, § 1, 66 van het decreet van het Vlaams Parlement van 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening en van het enig artikel van het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 houdende toelating tot uitvoering van werken in een gerangschikt landschap,

doordat het bestreden arrest, na eisers schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 F, gebracht op 750.000 F, beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide eisers binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 F per dag vertraging, en beide eisers veroordeelt tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep,

op grond dat *"betreffende de tenlastelegging B2 deze tenlastelegging de aanleg en instandhouding van een vijver op het golfterrein tot voorwerp heeft; dat de eerste rechters terecht op basis van de stukken uit onderfarde V, 31-32 de bewering van beklaagden dat deze zou zijn aangelegd door de vorige eigenaar en vergund weerleggen; dat beklaagden deze vijver lieten aanleggen en instandhiielden zonder voorafgaande en uitdrukkelijke vergunning"*; dat de eerste rechter in het vonnis van 25 oktober 1996 (blz. 11) desaan gaande stelde dat *"beklaagden van hun kant opwerpen dat deze vijver reeds werd aangelegd door de vorige eigenaar van het kasteel, ; nadat deze op 29 januari 1987 van de bevoegde Minister een vergunning had gekregen; dat uit de stukken van het dossier, en meer bepaald uit onderfarde V, stukken 31 (plan) en 32, echter blijkt dat in tegenstelling tot wat beklaagden voorhouden, de kwestieuze vijver helemaal niet voorzien was in het plan dat hoort bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987 tot aanleg van een deel van het golfterrein in het gerangschikt landschap; dat verder uit geen enkel stuk in het dossier blijkt dat deze vijver door de vorige eigenaar zou zijn aangelegd; dat de vijver derhalve wel degelijk door beklaagden werd aangelegd in strijd met de geldende wettelijke bepalingen zodat deze tenlastelegging dan ook bewezen is"*

terwijl,

eerste onderdeel, het plan horende bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987 (onderfarde V, stuk 31) wel een vijver voorziet, die op het midden van de onderkant van het plan getekend is en aangeduid wordt met het woord *"vijver"*, met er naast, langs de rechterkant van het plan, de woorden *"gazon en driving"*, zodat de vijver wel door de vorige eigenaar op het plan voorzien was en de bewijskracht van dit stuk door het bestreden arrest werd miskend (schending van de artikelen 1319, 1320, 1322 van het Burgerlijk Wetboek),

tweede onderdeel, nu de vijver op het door de vorige eigenaar ingediende plan, gevoegd bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987, wel voorzien was, het bestreden arrest ten onrechte heeft geoordeeld dat daaruit bleek dat eisers de vijver zouden aangelegd hebben en de tenlasteleggingen B2 derhalve bewezen waren (schending van het enig artikel van het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 en van de artikelen 42, § 1, 43, § 1, 66 van het decreet van 22 oktober 1996),

Achtste middel tot cassatie

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 4 van het Besluit van 17 juli 1984 van de Vlaamse Regering houdende het vergunningsplichtig maken van sommige gebruikswijzigingen,

doordat, het bestreden arrest, na eisers schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 F, gebracht op 750.000 F, beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide eisers binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 F per dag vertraging, en beide eisers veroordeelt tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep,

op grond dat "betreffende de tenlastelegging B4 voor de argumentatie wordt verwezen naar hetgeen reeds uitvoerig uiteengezet werd onder de tenlastelegging sub A; dat er verder op gewezen wordt dat uit de objectieve vaststellingen in het dossier (zie o.m. algemeen dossier, stukken 159-161) blijkt dat door de uitvoering van de werken de bestemming van het kasteel ingrijpend gewijzigd werd, zonder dat hiervoor voorafgaand de wettelijke vereiste toelating bekomen werd; dat een uniek en historisch uiterst belangrijk Middeleeuws waterslot door beklagden werd omgevormd tot een mondain clubhuis-annex hotel-restaurant; dat het dan ook zeker niet opgaat te stellen, zoals beklagden menen te moeten doen, dat het kasteel reeds voor de totstandkoming van de gewestplannen bestond, de eigenaar ervan een verworven recht zou hebben om het naar believen te gebruiken; zolang het rangschikkingbesluit wordt gerespecteerd; dat zulks immers regelrecht ingaat tegen de ratio legis van de wetgeving op de monumenten en landschappen, die net het behoud van deze monumenten en landschappen in hun oorspronkelijke staat en bestemming beoogt; dat het voor zich spreekt dat van deze bestemming niet kan afgeweken dan na het bekomen van een voorafgaande vergunning van de bevoegde overheid; dat er tot slot dient op gewezen dat beklagden in conclusies geheel ten onrechte voorhouden dat het rangschikkingbesluit wel degelijk door hen werd gerespecteerd, quod certe non (zie de uiteenzetting terzake sub A); dat de feiten voorzien onder deze tenlastelegging dan ook bewezen zijn",

terwijl,

eerste onderdeel, de motieven van het bestreden arrest, die enerzijds stellen dat het gebouw enkel als privé-woonst gebruikt werd zonder enige commerciële uitbating, en anderzijds dat in de loop der geschiedenis het kasteel nog als gastenverblijf van de eigenaars heeft gediend, tegenstrijdig zijn; dat immers een uitsluitend gebruik als privé-woonst zonder enige commerciële bedoeling een uitbating als gastenverblijf voor de gasten van de eigenaars uitsluit, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

tweede onderdeel, het wijzigen van de bestemming van het kasteel van gastenverblijf voor de gasten der eigenaar in een hotel-restaurant geen wijziging is van de hoofdfunctie van het gebouw naar een nieuw gebruik; dat immers het gebruik als restaurant-hotel geen nieuw gebruik is van de hoofdfunctie tegenover het gastenverblijf, daar dit eveneens verblijf van gasten en voeding impliceert (schending van artikel 4 van het Besluit van 17 juli 1984 van de Vlaamse Regering),

derde onderdeel, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 32-33) uitdrukkelijk staande hield dat *"voor zover het Hof er zou van uitgaan dat de bestemming van het kasteel zou zijn gewijzigd, quod non, tevens dient verwezen naar het Internationaal Verdrag van Granada en de Internationale overeenkomst van Parijs in verband met de vrijwaring van het Europese Culturele erfgoed; dat bij de wet van 8 juni 1993 het Federale Parlement het verdrag van Granada van 3 oktober 1985 goedkeurde; dat volgens artikel 11 van dit verdrag elke partij zich verplicht tot het gebruik van beschermde goederen rekening houdend met de behoeften van het hedendaags leven en oude gebouwen zodanig aan te passen dat deze voor nieuwe doeleinden kunnen worden gebruikt; dat bij decreet van de Vlaamse Raad van 1 juni 1994 de Internationale Overeenkomst van Parijs van 16 november 1972 inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld werd goedgekeurd; dat krachtens artikel 5 van deze overeenkomst de toetredende staten ertoe streven de terzake dienende wettelijke, wetenschappelijke, technische, bestuurlijke en financiële maatregelen te nemen nodig voor de identificatie, de bescherming, het behoud, het toegankelijk maken en het geven van een nieuwe bestemming van dit erfgoed; dat in het kader van deze Verdragen het duidelijk is, voor zover betichten al een bestemmingswijziging zouden hebben doorgevoerd, door deze wijziging het kasteel en zijn omgeving een actuele bestemming heeft verkregen zonder dat hierdoor afbreuk wordt gedaan aan het historisch karakter van het kasteel; dat de aanpassingen die beklaagden hebben verricht volledig tegemoet komen aan de verplichting die het Vlaams Gewest op zich nam om aan historische gebouwen een actuele bestemming te verlenen"*, dat het bestreden arrest op dit verweer niet geantwoord heeft, zodat het onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

Negende middel tot cassatie

Schending van artikelen 149 van de Grondwet, 11, 13 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van de monumenten en stads-en dorpsgezichten, 2.12 van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1977 waarbij de omgeving van als landschap wordt gerangschikt,

doordat, het bestreden arrest, na eisers schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 F, gebracht op 750.000 F, beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide eisers binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 F per dag vertraging, en beide eisers veroordeelt tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep,

op grond dat "met betrekking tot de tenlastelegging C, uit de stukken onderfarde IV, 3, 8, 11, algemeen dossier 157, 158, onderfarde I, 100-110, onderfarde 1, 60-67 blijkt dat beklagden de in tenlastelegging aangegeven bouwwerken lieten uitvoeren zonder dat zij voorafgaandelijk reeds over een vergunning hiertoe beschikten; dat voor de werken vermeld onder C1 en C2 weliswaar achteraf een vergunning werd bekomen, doch zulks niets afdoet aan het bestaan van het misdrijf; dat het ophogen van twee percelen over een lengte van 20 meter over de ganse breedte van de percelen met een hoogte van 1 meter het uitzicht van het terrein wel degelijk aanmerkelijk heeft gewijzigd en een inbreuk uitmaakt op het verbod van art. 2.12 van het rangschikkingsbesluit; dat hierboven reeds werd aangetoond dat wel degelijk bewezen wordt dat beklagden een vijver lieten aanleggen; dat uit de vaststellingen van de bevoegde overheid (onderfarde I, stukken 42-43;65-67) blijkt dat de door beklagden uitgevoerde aanhoring de leefbaarheid van 5 historisch uiterst waardevolle hoogstammige taxusbomen ernstig in het gedrang hebben gebracht; dat het tegenovergestelde niet kan worden afgeleid uit de omstandigheden dat een brief van het Bestuur van Monumenten en Landschappen niet uitdrukkelijk vermeldt dat de aanhoring de leefbaarheid van deze bomen in het gedrang bracht",

terwijl,

eerste onderdeel, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij in haar appelconcluse (stuk nr. 16, blz. 37, sub nr. 3.3.2) uitdrukkelijk staande hield dat "wat betreft de tenlasteleggingen dat beklagden wederrechtelijk een vijver zouden hebben aangelegd, er de aandacht moet op gevestigd worden dat bij Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 toelating werd verleend om in het gerangschikt landschap over te gaan tot de aanleg van een golfterrein volgens het plan van 4 december 1986, en dat dit plan de aanleg van een vijver vertoont; dat de toelating om over te gaan tot de aanleg van de vijver dus verleend werd bij het besluit van 19 januari 1987"; dat het

bestreden arrest op dit verweer niet geantwoord heeft en derhalve onregelmatig gemotiveerd is (schending van artikel 149 van de Grondwet),

tweede onderdeel, nu het aanleggen van de vijver reeds toegelaten was bij het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987, eisers ten onrechte veroordeeld werden (schending van de artikelen 2.12 van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1977, 11, 13 van het decreet van 3 maart 1976).

OM DIT MIDDEL EN DEZE OVERWEGINGEN

besluit de ondertekenende advocaat, voor eisers, dat het U moge behagen, hooggeachte Heren en Dames, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en de partijen naar een ander hof van beroep te verwijzen en als naar recht over de kosten uitspraak te doen.

Brussel, 3 mei 2000

Voor eensluidend afschrift.

De griffier,

, waarvan de maatschappelijke

, burgerrechtelijke aansprakelijke

eiseres in cassatie, bijgestaan en vertegenwoordigd door ondergetekende Mr.

advocaat bij het Hof van Cassatie, wonende te

tegen: het arrest dat in haar zaak op 2 februari 2000 werd uitgesproken door het Hof van Beroep te Antwerpen, 9° kamer, rechtdoende in correctionele zaken

en waarin eveneens partij waren :

- ## 1. HET OPENBAAR MINISTERIE

2. ; afgevaardigde-beheerder, wonende te
beklaagde

3. directeur, wonende in

4. HET VLAAMS GEWEST, vertegenwoordigd door

burgerlijke partij

verweerders in cassatie

Tweede blad.

P.00.0366.N/ 30

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, en aan de Dames en Heren
Raadsheren in het Hof van Cassatie van België,

Geachte Heren, Geachte Dames,

Eiseres heeft de eer deze memorie neer te leggen ter staving van het
cassatieberoep dat zij ingesteld heeft tegen het arrest dat in haar zaak op 2 februari 2000
door het Hof van Beroep te Antwerpen werd uitgesproken.

UITEENZETTING DER FEITEN

Eiseres is vervolgd geworden door het Openbaar Ministerie voor de Correctionele Rechtbank van Antwerpen als burgerrechtelijk aansprakelijke partij voor de zagezegde inbreuken, die begaan werden door _____, afgevaardigde-beheerder, _____ directeur, _____, directeur, in verband met de verbouwingen uitgevoerd aan het gerangschikt _____.

Het Vlaams Gewest heeft zich gesteld als burgerlijke partij.

Bij vonnis van 25 oktober 1996 heeft de Correctionele Rechtbank van Antwerpen de drie beklaagden wegens verschillende inbreuken veroordeeld, en eiseres als burgerlijk aansprakelijke partij eveneens veroordeeld.

De drie beklaagden en eiseres hebben tegen dit vonnis hoger beroep aangetekend.

Tijdens de procedure is de beklaagde _____ overleden.

Het Hof van Beroep van Antwerpen heeft arrest uitgesproken op 2 februari 2000.

De beide beklaagden _____ blijven veroordeeld voor bepaalde inbreuken, de burgerlijke partijstelling van het Vlaams Gewest wordt onontvankelijk verklaart, en de aansprakelijkheid van eiseres als burgerrechtelijk aansprakelijke partij wordt beperkt tot de kosten gevallen op de publieke vordering.

Tegen dit arrest heeft eiseres de eer volgende middelen voor te stellen.

EERSTE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 2, 779, van het Gerechtelijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest op 2 februari 2000 werd gewezen door de raadsheren _____, nadat volgens het proces-verbaal van de terechtzittingen van 28 april en 6 oktober 1999 (stukken nr. 12 en 13) de zaak behandeld werd door de raadsheren _____, en in beraad werd gehouden en voor uitspraak van het arrest vastgesteld op 3 november 1999; volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 3 november 1999 (stuk nr. 19) waar dezelfde raadsheren zitting hadden, de uitspraak wordt uitgesteld tot de terechtzitting van 1 december 1999 wegens verder beraad; volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999 (stuk nr. 20) de zaak door de raadsheren _____ en plaatsvervangend raadsheer _____ voor "uitspraak van het arrest uitgesteld werd op de terechtzitting van 5 januari 2000 wegens verder beraad", volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 5 januari 2000 (stuk nr. 21) de zaak door de raadsheren _____ voor uitspraak van het arrest uitgesteld werd op de terechtzitting van 2 februari 2000 wegens verder beraad,

terwijl, overeenkomstig artikel 779, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, een beslissing enkel gewezen kan worden door het voorgeschreven aantal rechters en deze alle zittingen over de zaak bijgewoond moeten hebben, een en ander op straffe van nietigheid; dat bijgevolg het bestreden arrest dat het gevolg is van een beraad waaraan volgens het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999 plaatsvervangend raadsheer _____ mede deelgenomen zodat artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek werd geschonden; dat tenminste Uw Hof door de vermeldingen in het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999, luidens dewelke de uitspraak van het arrest door de raadsheren _____ en plaatsvervangend raadsheer _____ uitgesteld werd op de terechtzitting van 5 januari 2000 wegens verder beraad, in de onmogelijkheid verkeert na te gaan of voorzitter _____ de volledige beraadslaging heeft bijgewoond, daar waar deze

Vijfde blad.

P.00.0366.N/33

zitting had op de terechtzittingen van 28 april en 6 oktober 1999, waar deze zaak werd behandeld, in beraad werd gehouden en voor uitspraak werd vastgesteld (schending van artikelen 2, 779, van het Gerechtelijk Wetboek).

ONTWIKKELING

Uit de vermeldingen van de opeenvolgende processen-verbaal van de terechtzittingen van het Hof van Beroep blijkt dat plaatsvervangend raadsheer , wiens naam vermeld is op het proces-verbaal van de terechtzitting van 1 december 1999, deelgenomen heeft aan een deel van het beraad in strijd met het voorschrift van artikel 779 van het Gerechtelijk Wetboek).

Op zijn minst vloeit uit de zittingsbladen voort dat voorzitter de volledige beraadslaging niet heeft bijgewoond (zie Cass. 28 februari 1979, Arr. Cass.

TWEEDE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering, 2.2, 7, 9, 11, §1, 13.1bis en 2, van het Vlaams decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, 2, 3, van het Koninklijk Besluit van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en de stads- en dorpsgezichten vermeld in de bij ministerieel besluit vastgestelde ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten, of van definitief bij koninklijk besluit beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten (voor zijn opheffing bij besluit van 17 november 1993 van de Vlaamse Regering), 1, 2.2, van het Koninklijk Besluit van 31 augustus 1977, waarbij als monument werd gerangschikt,

doordat het bestreden arrest, na de beklaagden

schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 fr., gebracht op 750.000 fr., en na bevolen te hebben dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide beklaagden binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 fr. per dag vertraging, en na beide beklaagden veroordeeld te hebben tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep, eiseres aansprakelijk verklaart voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van beide beklaagden, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van hun ambt waarmee ze belast waren, op volgende gronden : dat, met betrekking tot de tenlastelegging A.1° het niet bewezen is dat een kapel in één der hoektorentjes werd uitgebroken ; dat de schuld van beklaagden aan deze tenlastelegging niet bewezen is ; dat, met betrekking tot de tenlastelegging A.2°, artikel 2.2 van het rangschikkingsbesluit dd. 31 augustus 1977 bepaalt dat, behoudens machtiging, het verboden is de

ordonnantie en het uitzicht van de percelen van de zich erop bevindende onroerende goederen te wijzigen ; dat uit het onderzoek is gebleken dat bij de litigieuze bouwwerken alle originele muurbespanningen op het gelijkvloers, alsook de planken- en parketvloeren op de verdieping werden verwijderd, een badkamer werd ingebracht, een lastlift geplaatst, een muur uitgebroken, vloeren verhoogd ; binnenmuren verplaatst, een altaar en podium uitgebroken, een woonkamer omgebouwd tot gescheiden toiletten en een kelder verbouwd tot keuken ; dat al deze werken het uitzicht van het kasteel hebben gewijzigd ; dat het verbod om zulks te doen niet is beperkt tot het uitwendig uitzicht ; dat deze werken niet konden worden uitgevoerd zonder dat beide beklaagden hiervoor daadwerkelijk opdracht en toestemming verleenden, ook al verbleven zij in de periode van de uitvoering der werken in Nederland ; dat zij beiden als daders of mededaders aan het overtreden van voormeld verbod hebben deelgenomen ; ... dat vooraleer de vennootschap die beklaagden vertegenwoordigden eigenaar werd, alle werken aan het domein gebeurden in nauw overleg met het Bestuur voor Monumenten en Landschappen en het volstrekt uitgesloten is dat beklaagden, gelet op hun beslissingsmacht, die inhield dat zij met de problematiek van de aanleg van een golfterrein vertrouwd waren, zulks niet zouden hebben geweten ; dat tijdens de uitvoering der werken, door het Bestuur voor Monumenten en Landschappen een gemotiveerd bevel tot stopzetting werd opgelegd, wat een overduidelijk teken was van de mogelijke wederrechtelijkheid der werken ; dat daarenboven welkdanig advies beklaagden onmogelijk in de waan kon brengen dat dergelijke werken, die, alhoewel stedenbouwkundig niet vergunningsplichtig, ingaan tegen de uitdrukkelijke tekst van het klasseringsbesluit, zonder enige machtiging aan een geklasseerd monument uitgevoerd mochten worden ; dat de schuld van de beklaagden aan de feiten van de tenlastelegging A2 bewezen is ,

terwijl,

eerste onderdeel, eiseres in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 17 tot 20) uitdrukkelijk staande hield dat de werken, die het Openbaar Ministerie onder de betichting A2 opneemt de volgende zijn : verwijdering van alle originele muurbespanningen op het gelijkvloers, het verwijderen van alle planken- en parketvloeren op de verdieping en vervanging door een "chape" en het inbrengen van een badkamer, het plaatsen van een keukenlift in de hoektoren van het gelijkvloers, het uitbreken van een muur tussen twee vertrekken op het gelijkvloers, het plaatsen of verplaatsen van binnenmuren, het uitbreken van een kapel in één der hoektorentjes, het omvormen van een woonkamer tot gescheiden toiletten, het verbouwen van kelder tot keuken ; dat het rangschikkingsbesluit dd. 31 augustus 1977 van zeer laconiek is ; dat dit zijn reden vindt in het feit dat dit rangschikkingsbesluit is tot stand gekomen vlak na het KB van 6 december 1976, waarin vrij specifieke verplichtingen werden opgelegd aan alle eigenaars van vruchtgebruikers van gerangschikte monumenten ; dat geholpen door dit nieuwe instrument het de overheid kon volstaan met de automatische toepassing van artikelen 2 en 3 van het KB van 6.12.76, met betrekking tot het gerangschikte monument, voor zover geen echt specifieke verplichtingen dienden te worden opgelegd ; dat in casu de rangschikkende overheid duidelijk gemeend heeft te kunnen volstaan met te verwijzen naar de onverminderde toepassing van dit KB van 6.12.76 en zo werd in art. 2.2 van het rangschikkingsbesluit in algemene zin verwezen naar de nood tot bewaring van het uitzicht van het monument door de betrokkenen, zoals in concreto voorzien in artikelen 2 en 3 van het KB van 6.12.76 ; dat uit de textuur van het rangschikkingsbesluit duidelijk valt op te maken dat de binnenkant van het kasteel helemaal niet gerangschikt was ; dat er immers niet mag vergeten worden dat het kasteel tot op het ogenblik van de rangschikking steeds als gastenverblijf heeft dienst gedaan en het alzo onvermijdelijk was dat het interieur van dit kasteel gaandeweg aan de noden van de tijd en de stijlen en smaken van de opeenvolgende bewoners werd aangepast, en zodus naar een voltrokken eclectisme was geëvolueerd ; dat de meest treffende voorbeelden hiervan zijn de verscheidene niet-oorspronkelijk tussenwanden die in de loop der jaren tussen de verschillende vertrekken werden aangebracht, en de aanwezigheid van een houten keukenlift in een van de hoektorens die uiteraard helemaal niet oorspronkelijk was, en waarvan de brandweer bij het uitvoeren van de nodige onderhoudswerken de aanpassing vroeg in het kader van de brandbeveiliging ; dat het voorstel van (cf. p. 86 tot 97 van het strafdossier, met fotoreeks) trouwens volledig aantoont dat de

tweede onderdeel, het verbod werken uit te voeren die de ordonnantie en het uitzicht van de onroerende goederen, zich bevindend op de aangeduide percelen zouden wijzigen, geenszins de binneninrichting van betreft ; dat zulks blijkt uit het feit dat geen precieze verbodsbepalingen in het rangschikkingsbesluit van 31 augustus 1977 opgenomen zijn, dat zich integendeel beperkt tot een algemene

verwijzing naar de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van het K.B. van 6 december 1976 ; dat daarbij uit het voorstel van dat voor de rangschikking enkel de buitenkant van het kasteel belangrijk is ; dat het interieur van het kasteel in de loop der tijden herhaaldelijk verkommerde en herhaalde malen werd aangepast aan de noden der verschillende bewoners, zodat de oorspronkelijkheidswaarde van het interieur van het kasteel zeer gering is ; dat in het voorstel tot rangschikking eveneens vermeldt dat het complex als residentie in onze moderne tijd nog volwaardig blijkt te zijn, zelfs voor lieden welke aan het wooncomfort de hoogste eisen weten te stellen ; dat zulke moderne toiletten en badkamers insluit , zodat de klassering der binnenruimten uitgesloten is (schending van art. 2.2, 7, 9, 11§1, 13,1bis en 2, van het decreet van 3 maart 1976, 2, 3, van het K.B. van 6 december 1976, 1, 2.2, van het Ministerieel Besluit van 31 augustus 1977),

derde onderdeel, eiseres in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 20, leden 2 tot 5) uitdrukkelijk staande hield dat de zogezegde "originele muurbespanningen" die werden verwijderd, helemaal niet origineel waren ; dat het kartonnen beschilderingen waren, die zowel qua materiaal als qua vorm onmogelijk origineel konden genoemd worden ; dat deze integendeel aangebracht werden bij een herinrichting begin jaren '30 ; dat de zogenaamde verwijdering van de parketvloeren trouwens ook onjuist is ; dat deze vloeren volledig intact werden gehouden, behalve in drie kamers, waar op deze parket een cementvloer werd aangebracht ter versteviging vanwege de uiterst slechte staat van de vloer ; dat met betrekking tot het zogezegd inrichten der badkamers dient gesteld dat op geen enkel ogenblik een badkamer werd ingericht ; dat enkel de bestaande badkamers werden gemoderniseerd ; dat het bestreden arrest louter geaffirmeerd heeft dat de muurbespanningen wel origineel waren, dat de parketvloeren wel werden verwijderd, dat wel een badkamer werd ingericht, zonder op het gemotiveerd verweer van eiseres desaan gaande te antwoorden, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149, van de Grondwet),

vierde onderdeel, het bestreden arrest enerzijds beslist, over de tenlastelegging A.1°, dat niet is bewezen dat een kapel in één der hoektorentjes werd uitgebroken, en anderzijds, over de tenlastelegging A.2°, beslist dat een altaar en podium uitgebroken werden ; dat deze motieven tegenstrijdig zijn daar uitbraak van altaar en podium ook uitbraak van de kapel, geheel of gedeeltelijk, impliceren ; dat minstens deze motieven dubbelzinnig zijn daar het niet zeker is of er al dan niet dan toch een gedeeltelijke uitbraak der kapel is geweest, zodat de bestreden beslissing onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149 van de Grondwet),

vijfde onderdeel, eiseres dientengevolge ten onrechte tot de kosten jegens het Openbaar Ministerie veroordeeld werd (schending van art. 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering).

ONTWIKKELING

1. In haar appelconclusie, neergelegd op 6 oktober 1999, (stuk nr. 16, blz. 17 tot 20) heeft eiseres met een uitgebreide argumentatie gesteld dat het Koninklijk Besluit van 31 augustus 1977, waarbij het kasteel als monument werd gerangschikt, enkel het uitzicht betrof, en geenszins de binneninrichting ervan.

Eiseres kwam tot dit besluit, op grond van de voorbereiding van het rangschikkingsbesluit, van de evolutie en de veranderingen van de binneninrichting in de loop der jaren, en van de tekst zelf van het rangschikkingsbesluit.

Het bestreden arrest beperkt er zich toe te stellen dat de bescherming niet enkel beperkt is tot het uitwendig uitzicht, zonder echter te antwoorden op de uitgebreide argumentatie die eiseres inriep ter verdediging van de tegengestelde stelling.

Artikel 149 van de Grondwet werd dan ook daardoor miskend.

2. Door de hierboven bekritiseerde beslissing werden eveneens de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten miskend, daar het rangschikkingsbesluit klaarblijkelijk geenszins de binneninrichting van het kasteel tot voorwerp heeft. Dit blijkt voornamelijk uit het voorstel van tot rangschikking, volgens dewelke enkel de buitenkant van het kasteel belangrijk was.

3. In haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 20, leden 2 tot 5) heeft eiseres eveneens staande gehouden dat noch de originele muurbespanningen, noch de parketvloeren enige originaliteit hadden.

Ook desaangaande geeft het bestreden arrest niet het minste antwoord in.

4. De motieven van de bestreden beslissing zijn tegenstrijdig op het punt van de kapel.

Bij het onderzoek van de tenlastelegging A,1°, waarvoor de beklaagden werden vrijgesproken, wordt gesteld dat het niet bewezen dat één der hoektorentjes van de kapel werd uitgebroken, terwijl anderzijds, in de motieven betreffende de tenlastelegging A2, beslist wordt dat een altaar en een podium werd uitgebroken, hetgeen een uitbraak van de kapel, althans gedeeltelijk, impliceert.

Ook deze tegenstrijdigheid is een miskenning van artikel 149 van de Grondwet.

DERDE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 162,194, van het Wetboek van Strafvordering, 42§1, 43§1, 66, van het decreet van het Vlaams Parlement van 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening, 2,9°, van het Koninklijk Besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect, ofwel van de bouwvergunning ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar ,

doordat het bestreden arrest, na de beklaagden

schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 fr., gebracht op 750.000 fr., en na bevolen te hebben dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide beklaagden binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 fr. per dag vertraging, en na beide beklaagden veroordeeld te hebben tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep, eiseres aansprakelijk verklaart voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van beide beklaagden, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van hun ambt waarmee ze belast waren, op volgende gronden : dat betreffende de tenlastelegging B.1.f, deze betrekking heeft op het plaatsen van een afsluiting bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten ; dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de bevoegde overheid op 21 december 1989 vaststelde dat een afsluiting, bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten werd opgericht ; dat deze constructie een vergunningsplichtig bouwwerk was ; dat de vergunning hiervoor slechts nadien werd verleend ; dat de beklaagden deelnamen aan de uitvoering en de instandhouding ervan ; dat hun schuld aan de feiten van deze tenlastelegging bewezen is,

terwijl,

eerste onderdeel, eiseres in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 28, sub nr. 2.1.6 en blz. 29) betreffende de tenlastelegging B.l.f, uitdrukkelijk staande hield dat voor het plaatsen van een aantal palen met vangnetten met de bedoeling de afslagplaatsen af te schermen, geen vergunning vereist is ; dat vangnetten immers niet kunnen gekwalificeerd worden als het plaatsen van een vaste inrichting ; dat hiervoor kan verwezen worden naar een arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen dd. 6 oktober 1976 (R.W.), waar werd beslist dat de aanleg van een voetbalveld inclusief doelpalen, afsluitingen en vangnetten achter de doelen niet vergunningsplichtig is ; dat overigens voor het oprichten van deze vangnetten een afwijking werd verleend bij Ministerieel Besluit van 27 april 1990 ; dat het bestreden arrest beslist heeft dat deze constructie een vervangingsplichtig bouwwerk was zonder op het omstandig gemotiveerd verweer van eiseres te antwoorden, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149, van de Grondwet),

tweede onderdeel, het aanleggen van een afsluiting bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten met de bedoeling de afslagplaatsen op het golfterrein af te schermen geen werk of handeling is waarvoor een bouwvergunning van het college en burgemeester vereist is ; dat vangnetten immers niet kunnen gekwalificeerd worden als een vaste inrichting en voor afsluitingen van lichte constructie geen vergunning vereist is (schending van art. 2.9°, van het K.B. van 16 december 1971, 42,§1, 43,§1, 66, van het decreet van 22 oktober 1996),

derde onderdeel, nu de vergunning om de afsluiting met vangnetten werd verleend bij Ministerieel Besluit van 27 april 1990, de beklaagden ten onrechte werden veroordeeld voor het instandhouden van een constructie, die ondertussen vergund was (schending van art. 42,§1, 43,§1, 66 van het decreet van 22 oktober 1996),

vierde onderdeel, zodat eiseres ten onrechte tot de kosten jegens het Openbaar Ministerie veroordeeld werd (schending van art. 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering),

ONTWIKKELING

1. In haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 28, sub nr. 2.1.6, en blz. 29) hield eiseres uitdrukkelijk staande dat er voor de afslagplaatsen af te schermen geen bouwvergunning vereist was.

Zij verwees daarvoor uitdrukkelijk naar een arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen van 6 oktober 1976 (R.W. 1976-77, 1905-1906) volgens hetwelk voor de aanleg van een voetbalveld op zichzelf geen bouwvergunning nodig is.

In de nota onder dit arrest, wordt gesteld dat de aanleg van een voetbalveld in se niet onder te brengen is onder de werken en handelingen die in artikel 44 van de Wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening en de Stedenbouw zijn opgesomd, en waarvoor een verplichting tot het bekomen van een bouwvergunning geldt.

De uitzondering die in deze nota gemaakt wordt betreft de eventuele wijziging van bestemming, maar deze komt hier niet ter sprake.

Het bestreden arrest heeft op dit gemotiveerd verweer niet geantwoord en miskent artikel 149 van de Grondwet.

2. Niet alleen de motiveringsplicht werd door het arrest geschonden, maar eveneens de materiële bepalingen van het decreet van 22 oktober 1996 op de ruimtelijke ordening zelf, daar deze vangnetten niet kunnen gekwalificeerd worden als een vaste inrichting en voor afsluitingen van lichte constructies geen vergunning vereist is.

VIERDE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 1319, 1320, 1322, van het Burgerlijk Wetboek, 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering, 42,§1, 43,§1, 66, van het decreet van het Vlaams Parlement van 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening, en van het enig artikel van het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 houdende toelating tot uitvoering van werken in een gerangschikt landschap,

doordat het bestreden arrest, na de beklaagden

schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 fr., gebracht op 750.000 fr., en na bevolen te hebben dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide beklaagden binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 fr. per dag vertraging, en na beide beklaagden veroordeeld te hebben tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep, eiseres aansprakelijk verklaart voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van beide beklaagden, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van hun ambt waarmee ze belast waren, op volgende gronden : dat, betreffende de tenlastelegging B2 deze de aanleg en instandhouding van een vijver op het golfterrein tot voorwerp heeft ; dat de eerste rechters terecht op basis van de stukken uit onderfarde V, 31-32 de bewering van beklaagde dat deze zou zijn aangelegd door de vorige eigenaar en vergund weerleggen ; dat beklaagden deze vijver lieten aanleggen en instandhiielden zonder voorafgaande en uitdrukkelijke vergunning ; dat de eerste rechter in het vonnis van 25 oktober 1996 (blz. 11) desaangaande stelde dat beklaagden van hun kant opwerpen dat deze vijver reeds werd aangelegd door de vorige eigenaar van het kasteel, ; nadat deze op 29 januari 1987 van de bevoegde Minister een vergunning had gekregen ; dat uit de stukken van het dossier, en meer bepaald uit onderfarde V, stukken 31 (plan) en 32, echter blijkt dat in tegenstelling tot wat

beklaagden voorhouden, de kwestieuze vijver helemaal niet voorzien was in het plan dat hoort bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987 tot aanleg van een deel van het golfterrein in het gerangschikt landschap ; dat verder uit geen enkel stuk in het dossier blijkt dat deze vijver door de vorige eigenaar zou zijn aangelegd ; dat de vijver derhalve wel degelijk door beklaagden werd aangelegd in strijd met de geldende wettelijke bepalingen zodat deze tenlastelegging dan ook bewezen is,

terwijl,

eerste onderdeel, het plan horende bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987 (onderfarde V, stuk 31) wel een vijver voorziet, die op het midden van de onderkant van het plan getekend is en aangeduid wordt met het woord "vijver", met er naast, langs de rechterkant van het plan, de woorden "gazon en driving", zodat de vijver wel door de vorige eigenaar op het plan voorzien was en de bewijskracht van dit stuk door het bestreden arrest werd miskend (schending van art. 1319, 1320, 1322, van het Burgerlijk Wetboek),

tweede onderdeel, nu de vijver op het door de vorige eigenaar ingediende plan, gevoegd bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987, wel voorzien was, het bestreden arrest ten onrechte heeft geoordeeld dat daaruit bleek dat de beklaagden de vijver zouden aangelegd hebben en de tenlasteleggingen B2 derhalve bewezen waren (schending van het enig artikel van het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987, 42,§1, 43,§1, 66, van het decreet van 22 oktober 1996),

derde onderdeel, zodat eiseres ten onrechte tot de kosten jegens het Openbaar Ministerie veroordeeld werd (schending van art. 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering).

ONTWIKKELING

1. Het bestreden arrest heeft ten onrechte gesteld dat het plan, gevoegd bij het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 waarbij toelating tot het uitvoeren van werken in een gerangschikt landschap werd gegeven, geenszins de vijver, voorwerp van de tenlastelegging B2, zou aangeduid hebben.

Uit de consultatie van dit plan (onderfarde V, stuk 31) blijkt integendeel dat wel degelijk de vijver op dit plan getekend werd.

In de onmiddellijke omgeving van de getekende vijver bevinden zich de woorden "gazon" en "drive", zodat het gegeven, dat een vijver deel uitmaakte van het plan gevoegd bij de ministeriële toelating van 29 januari 1987 (zie stuk 3 bij deze memorie gevoegd) ten onrechte door het bestreden arrest ontkend wordt.

De bewijskracht van het plan werd duidelijk miskend.

2. Nu de vijver zich wel op het plan bevindt en deel uitmaakt van een ministeriële toelating, werden de beklaagden ten onrechte op het punt van de tenlastelegging B2 veroordeeld.

VIJFDE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering, 4, van het Besluit van 17 juli 1984 van de Vlaamse Regering houdende het vergunningsplichtig maken van sommige gebruikswijzigingen,

doordat het bestreden arrest, na de beklaagden schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 fr., gebracht op 750.000 fr., en na bevolen te hebben dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide beklaagden binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 fr. per dag vertraging, en na beide beklaagden veroordeeld te hebben tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep, eiseres aansprakelijk verklaart voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van beide beklaagden, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van hun ambt waarmee ze belast waren, op volgende gronden : dat, betreffende de tenlastelegging B4, voor de argumentatie wordt verwezen naar hetgeen reeds uitvoerig uiteengezet werd onder de tenlastelegging sub A ; dat er verder op gewezen wordt dat uit de objectieve vaststellingen in het dossier (zie o.m. Algemeen dossier, stukken 159-161) blijkt dat door de uitvoering van de werken de bestemming van het kasteel ingrijpend gewijzigd werd, zonder dat hiervoor voorafgaand de wettelijke vereiste toelating bekomen werd ; dat een uniek en historisch uiterst belangrijk Middeleeuws waterslot door beklaagden werd omgevormd tot een mondain clubhuis-annex hotel-restaurant ; dat het dan ook zeker niet opgaat te stellen, zoals beklaagden menen te moeten doen, dat het kasteel reeds voor de totstandkoming van de gewestplannen bestond, de eigenaar ervan een verworven recht zou hebben om het naar believen te gebruiken, zolang het rangschikkingbesluit wordt gerespecteerd ; dat zulks immers

regelrecht ingaat tegen de ratio legis van de wetgeving op de monumenten en landschappen, die net het behoud van deze monumenten en landschappen in hun oorspronkelijke staat en bestemming beoogt ; dat het voor zich spreekt dat van deze bestemming niet kan afgeweken dan na het bekomen van een voorafgaande vergunning van de bevoegde overheid ; dat er tot slot dient op gewezen dat beklaagden in conclusies geheel ten onrechte voorhouden dat het rangschikkingsbesluit wel degelijk door hen werd gerespecteerd, quod certe non (zie de uiteenzetting terzake sub A) ; dat de feiten voorzien onder deze tenlastelegging dan ook bewezen zijn,

terwijl,

eerste onderdeel, de motieven van het bestreden arrest, die enerzijds stellen dat het gebouw enkel als privé-woonst gebruikt werd zonder enige commerciële uitbating, en anderzijds dat in de loop der geschiedenis het kasteel nog als gastenverblijf van de eigenaars heeft gediend, tegenstrijdig zijn ; dat immers een uitsluitend gebruik als privé-woonst zonder enige commerciële bedoeling een uitbating als gastenverblijf voor de gasten van de eigenaars uitsluit, zodat het arrest onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149, van de Grondwet),

tweede onderdeel, het wijzigen van de bestemming van het kasteel van gastenverblijf voor de gasten der eigenaar in een hotel-restaurant geen wijziging is van de hoofdfunctie van het gebouw naar een nieuw gebruik ; dat immers het gebruik als restaurant-hotel geen nieuw gebruik is van de hoofdfunctie tegenover het gastenverblijf, daar dit eveneens verblijf van gasten en hun voeding impliceert (schending van art. 4, van het Besluit van 17 juli 1984),

derde onderdeel, eiseres in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 32-33) uitdrukkelijk staande hield dat voor zover het Hof er zou van uitgaan dat de bestemming van het kasteel zou zijn gewijzigd, quod non, tevens dient verwezen naat het Internationaal Verdrag van Granada en de Internationale overeenkomst van Parijs in verband met de vrijwaring van het Europese Culturele erfgoed ; dat bij de wet van 8 juni 1993 het Federale Parlement het verdrag van Granada van 3.10.1985 goedkeurde ; dat volgens artikel 11 van dit verdrag elke partij zich verplicht tot het gebruik van beschermde goederen rekening houdend met de behoeften van het hedendaags leven en oude gebouwen zodanig aan te passen dat deze voor nieuwe doeleinden kunnen worden gebruikt ; dat bij decreet van de Vlaamse Raad van 1 juni 1994 de Internationale Overeenkomst van Parijs van 16.11.1972 inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld werd goedgekeurd ; dat krachtens artikel 5 van deze overeenkomst de toetredende staten ertoe streven de terzake dienende wettelijke, wetenschappelijke, technische, bestuurlijke en financiële maatregelen te nemen nodig voor de identificatie, de bescherming, het behoud, het toegankelijk maken en het geven van een nieuwe bestemming van dit erfgoed ; dat in het kader van deze Verdragen het duidelijk is, voor zover betichten al een bestemmingwijziging zouden hebben doorgevoerd, door deze wijziging het kasteel en zijn omgeving een actuele bestemming heeft verkregen zonder dat hierdoor afbreuk wordt gedaan aan het historisch karakter van het kasteel ; dat de aanpassingen die beklaagden hebben verricht volledig tegemoet komen aan de verplichting die het Vlaams Gewest op zich nam om aan historische gebouwen een actuele bestemming te verlenen ; dat het bestreden arrest op dit verweer niet geantwoord heeft, zodat het onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149, van de Grondwet),

vierde onderdeel, zodat eiseres ten onrechte tot de kosten jegens het Openbaar Ministerie veroordeeld werd (schending van art. 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering).

ONTWIKKELING

1. De motieven van het bestreden arrest zijn tegenstrijdig, daar waar gesteld wordt dat enerzijds het gebouw enkel als privéwoning zou gebruikt worden zijn zonder enige commerciële uitbating, terwijl anderzijds aangenomen wordt dat het gebouw ook diende als gastenverblijf voor de eigenaars.

Een gastenverblijf voor de eigenaars impliceert dat het gebouw aangewend werd als een verblijf voor andere personen, gasten van eigenaars, die daar verblijven en gevoed worden.

Een louter privégebruik zonder commerciële doeleinden sluit klaarblijkelijk het gebruik als gastverblijf voor gasten van de eigenaars uit.

2. Tengevolge van het inoverweging nemen van de bestemming van het kasteel als gastenverblijf voor de eigenaars, is de inrichting ervan als hotel-restaurant geen wezenlijke wijziging van het hoofdgebruik van het kasteel.

De twee bestemmingen impliceren inderdaad de aanwezigheid van vreemde gasten, hun voering en verblijf in het kasteel.

2. In haar appelconclusies (stuk nr. 16, blz. 32 en 33) hield eiseres staande dat de opvattingen van de vervolgende partij niet in overeenstemming waren met de internationale verplichtingen van België, zoals deze voortspuiten uit het Verdrag van Granada en de internationale overeenkomst van Parijs in toepassing waarvan historische gebouwen dienen beschermd te worden maar eveneens aangepast aan de huidige eisen van de samenleving.

Het bestreden arrest heeft op dit verweer niet geantwoord.

ZESDE MIDDEL TOT CASSATIE

Schending van artikelen 149, van de Grondwet, 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering, 11, 13, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van de Monumenten en stads- en dorpsgezichten, 2.12, van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1977 waarbij de omgeving van als landschap wordt gerangschikt,

doordat het bestreden arrest, na de beklaagden schuldig verklaard te hebben aan de hen tenlaste gelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C1 t.e.m. 4 en ieder veroordeeld te hebben wegens de vermengde feiten tot een geldboete van 5.000 fr., gebracht op 750.000 fr., en na bevolen te hebben dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door beide beklaagden binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 fr. per dag vertraging, en na beide beklaagden veroordeeld te hebben tot de kosten gevallen in eerste aanleg en in hoger beroep, eiseres aansprakelijk verklaart voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van beide beklaagden, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van hun ambt waarmee ze belast waren, op volgende gronden : dat, met betrekking tot de tenlastelegging C, uit de stukken onderfarde IV, 3, 8, 11, Algemeen dossier, 157, 158, onderfarde I, 100-110, onderfarde 1, 60-67 blijkt dat beklaagden de in tenlastelegging aangegeven bouwwerken lieten uitvoeren zonder dat zij voorafgaandelijk reeds over een vergunning hiertoe beschikten ; dat voor de werken vermeld onder C1 en C2 weliswaar achteraf een vergunning werd bekomen , doch zulks niets afdoet aan het bestaan van het misdrijf ; dat het ophogen van twee percelen over een lengte van 20 meter over de ganse breedte van de percelen met een hoogte van 1 meter het uitzicht van het terrein wel degelijk aanmerkelijk heeft gewijzigd en een inbreuk uitmaakt op het verbod van art. 2.12 van het rangschikkingsbesluit ; dat hierboven reeds werd aangetoond dat wel degelijk bewezen wordt dat beklaagden een vijver lieten

aanleggen ; dat uit de vaststellingen van de bevoegde overheid (onderfarde I, stukken 42-43 ; 65-67) blijkt dat de door beklaagden uitgevoerde aanhoring de leefbaarheid van 5 historisch uiterst waardevolle hoogstammige taxusbomen ernstig in het gedrang hebben gebracht ; dat het tegenovergestelde niet kan worden afgeleid uit de omstandigheden dat een brief van het Bestuur van Monumenten en Landschappen niet uitdrukkelijk vermeld dat de aanhoring de leefbaarheid van deze bomen in het gedrang bracht,

terwijl,

eerste onderdeel, eiseres in haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 37, sub nr. 3.3.2) uitdrukkelijk staande hield dat, wat betreft de tenlasteleggingen dat beklaagden wederrechtelijk een vijver zouden hebben aangelegd, er de aandacht moet op gevestigd worden dat bij Ministerieel Besluit van 29 januari 1987 toelating werd verleend om het gerangschikt landschap over te gaan tot de aanleg van een golfterrein volgens het plan van 4 december 1986, en dat dit plan de aanleg van een vijver vertoont ; dat de toelating om over te gaan tot de aanleg van de vijver dus verleend werd bij het besluit van 19 januari 1987 ; dat het bestreden op dit verweer niet geantwoord heeft en derhalve onregelmatig gemotiveerd is (schending van art. 149, van de Grondwet),

tweede onderdeel, nu het aanleggen van de vijver reeds toegelaten was bij het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987, beklaagden ten onrechte veroordeeld werden (schending van art. 2.12, van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1977, 11, 13, van het decreet van 3 maart 1976),

derde onderdeel, zodat eiseres ten onrechte tot de kosten jegens het Openbaar Ministerie veroordeeld werd (schending van art. 162, 194, van het Wetboek van Strafvordering).

ONTWIKKELING

In haar appelconclusie (stuk nr. 16, blz. 37, sub nr. 3.3.2) heeft eiseres uitdrukkelijk staande gehouden dat de beklaagden wederrechtelijk werden veroordeeld voor het aanleggen van een vijver, terwijl dit reeds toegelaten was bij het Ministerieel Besluit van 29 januari 1987.

Het bestreden arrest heeft op dit verweer niet geantwoord en de beklaagden daarbij ten onrechte veroordeeld.

BIJ DEZE BESCHOUWINGEN,

besluit voor eiseres, ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie dat het U behage, Geachte Heren, Geachte Dames, het bestreden arrest te verbreken, te bevelen dat er melding gemaakt wordt van de vernietiging op de kant der verbroken beslissing, de zaak en partijen naar een ander Hof van Beroep te verwijzen en over de kosten te oordelen als naar recht.

Brussel 2 mei 2000

Advocaat bij het Hof van Cassatie

Voor eensluidend afschrift.

De griffier,